

UZASADNIENIE

W dniu 20 maja 2015 r. J. B. wystąpiła przeciwko A. Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W. z pozwem o zapłatę kwoty 15.695,01 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 23 lutego 2012 r. do dnia zapłaty, wniosła nadto o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wywiedzionego powództwa powódka wskazała, że dnia 21 kwietnia 2008 r. zawarła ze stroną pozwaną umowę ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (...) 2008, potwierdzoną polisą nr (...). Zgodnie z zapisami umowy powódka zobowiązała się do regularnego opłacania składki w kwocie 500 zł miesięcznie przez cały okres trwania kontraktu. Umowa łącząca strony wygasła w lutym 2012 r. i po jej zakończeniu pozwane Towarzystwo (...) dokonało całkowitej wypłaty z subkonta składek regularnych prowadzonego dla powódki, gdzie zgromadzone środki wyniosły 22.421,44 zł, zaś na subkoncie składek dodatkowych – 26,01 zł. Z sum tych strona pozwana pobrała kwotę 15.695,01 zł tytułem opłaty likwidacyjnej, która to suma stanowiła aż 70 % zgromadzonych przez powódkę oszczędności. Według jej stanowiska postanowienia wzorca umownego oraz polisy ubezpieczeniowej dotyczące wysokości pobranej opłaty likwidacyjnej nie wiążą jej, albowiem kształtują prawa i obowiązki powódki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając jej interesy jako konsumenta – w rozumieniu art. 385 (1) k.c. Sporne zapisy umowy, w oparciu o które pobrano opłatę likwidacyjną, nie stanowią przy tym, zdaniem strony powodowej, głównych świadczeń stron umowy. Powódka powołała się również na orzeczenia wydane w innych sprawach a także na stanowisko Rzecznika Praw Ubezpieczonych.

(pozew – k. 1 – 6)

W odpowiedzi na pozew z dnia 10 lipca 2015 r. pozwany A. Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie wywiedzionego powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz od strony powodowej zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Strona pozwana przyznała, iż łączyła ją z powódką umowa opisana w pozwie, zawarta w oparciu o własnoręcznie podpisany przez nią wniosek. Wyjaśniła również, że przy zawarciu umowy udzielono powódce wszelkich niezbędnych informacji o ryzyku związanym z zawarciem umowy oraz o zasadach powierzania środków pieniężnych pozwanemu. Pozwane Towarzystwo (...) argumentowało również, że jest uprawnione do pobierania opłat związanych z wcześniejszym niż umówiony zakończeniem umowy, zaś w związku z rozwiązaniem kontraktu zawartego z powódką poniosło szereg kosztów, które powinny zostać rozliczone po zakończeniu umowy, w tym koszty wystawienia polisy wynoszące 260 zł, koszty rozwiązania umowy ubezpieczenia – 280 zł oraz koszty pośrednictwa ubezpieczeniowego w wysokości 5.700 zł. Pozwany wskazywał dodatkowo, że zawarta przez strony umowa nie ma charakteru typowej umowy ubezpieczenia, czego konsekwencją jest konieczność zastosowania do niej dyspozycji art. 746 k.c. Jego zdaniem podstawą zatrzymania środków powódki może być również treść art. 471 k.c. i nienależyte wykonanie zobowiązania przez stronę powodową.

(odpowieź na pozew – k. 37 – 41)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na wniosek powódki J. B. z dnia 10 kwietnia 2008 r., pomiędzy nią a A. Towarzystwem (...) S.A. z siedzibą w W. zawarta została umowa ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (...) 2008, potwierdzona polisą nr (...). Powyższa umowa ubezpieczenia została zawarta na podstawie ogólnych warunków ubezpieczenia o oznaczeniu (...) OWU – (...) oraz załącznika do ogólnych warunków ubezpieczenia o oznaczeniu (...) – 7, które to dokumenty stanowiły integralną część tejże umowy.

(okoliczności bezsporne; dowód: wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia - k. 47 – 48, polisa - k. – 10 – 10 verte, ogólne warunki ubezpieczenia wraz z załącznikami - k. 11 – 22)

Zgodnie z treścią ogólnych warunków ubezpieczenia, zawarta umowa miała na celu długoterminowe gromadzenie środków finansowych przez nabywanie jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych za środki pochodzących ze składek. Przedmiotem umowy było ubezpieczenie życia ubezpieczonego (§ 3 OWU). Zakres ubezpieczenia, gdy Towarzystwo ponosi odpowiedzialność zgodnie z OWU, obejmował takie zdarzenia jak śmierć ubezpieczonego oraz dożycie przez niego stu lat (§ 4 OWU). Przed zawarciem umowy strona pozwana miała obowiązek doręczyć ubezpieczającemu tekst ogólnych warunków umowy (§ 10 ust. 1 OWU). W oparciu o zawartą umowę pozwane Towarzystwo (...) zostało uprawnione do pobrania m.in. opłaty likwidacyjnej (§ 18 ust. 1 pkt 5 OWU), której wysokość została ustalona procentowo, zaś przedmiotowa opłata miała być pobierana z subkonta składek regularnych poprzez umorzenie jednostek uczestnictwa przed całkowitą wypłatą w razie wygaśnięcia umowy ubezpieczenia w sytuacjach wskazanych w § 12 ust. 2, § 25 ust. 2 pkt 2, 3 i 5 OWU oraz od tej części częściowej wypłaty z subkonta składek regularnych, która powoduje, że wartość subkonta składek regularnych staje się niższa od kwoty odpowiadającej statusowi polisy opłaconej (§ 18 ust. 6 OWU). W myśl § 2 pkt 2 całkowita wypłata miała być dokonywana na podstawie zlecenia ubezpieczającego w złotych z całości środków zgromadzonych na rachunku ubezpieczającego, po pobraniu stosownego podatku dochodowego od osób fizycznych. W takiej sytuacji umowa ubezpieczenia wygasła (§ 25 ust. 2 pkt. 2 i 4 OWU). Wysokość pobieranej opłaty likwidacyjnej określona została w załączniku do ogólnych warunków ubezpieczenia (§ 19 ust. 1 OWU), jak również została uwidoczniiona w dokumencie polisy.

(dowód: polisa k. – 10 – 10 verte, ogólne warunki ubezpieczenia z załącznikami - k. 11 - 22)

W treści polisy określono, że ubezpieczająca J. B. będzie opłacać składkę regularną w wysokości 500 zł do 21 dnia każdego miesiąca kalendarzowego. Nadto w polisie powtórzono wysokość poszczególnych opłat pobieranych przez Towarzystwo (...). Opłata likwidacyjna miała być pobierana z subkonta składek regularnych poprzez umorzenie jednostek uczestnictwa przed całkowitą wypłatą w razie wygaśnięcia umowy ubezpieczenia w sytuacjach wskazanych w § 12 ust. 2, § 25 ust. 2 pkt 2, 3 i 5 OWU oraz od tej części częściowej wypłaty z subkonta składek regularnych, która powoduje, że wartość subkonta składek regularnych staje się niższa od kwoty odpowiadającej statusowi polisy opłaconej przez wskazaną poniżej rocznicę polisy w następującej wysokości:

do dnia poprzedzającego 1 rocznicę polisy – 99 %

od 1 rocznicy polisy do dnia poprzedzającego 2 rocznicę polisy – 99 %

od 2 rocznicy polisy do dnia poprzedzającego 3 rocznicę polisy – 80 %

od 3 rocznicy polisy do dnia poprzedzającego 4 rocznicę polisy – 70 %

od 4 rocznicy polisy do dnia poprzedzającego 5 rocznicę polisy – 60 %

od 5 rocznicy polisy do dnia poprzedzającego 6 rocznicę polisy – 50 %

od 6 rocznicy polisy do dnia poprzedzającego 7 rocznicę polisy – 40 %

od 7 rocznicy polisy do dnia poprzedzającego 8 rocznicę polisy – 30 %

od 8 rocznicy polisy do dnia poprzedzającego 9 rocznicę polisy – 20 %

od 9 rocznicy polisy do dnia poprzedzającego 10 rocznicę polisy – 10 %

od 10 rocznicy polisy - 0%.

(dowód: polisa - k. – 10 - 10 verte)

Łącząca strony umowa ubezpieczenia na życie uległa wygaśnięciu w dniu 20 lutego 2012 r. na skutek zaprzestania opłacania składek przez powódkę. W rezultacie zakończenia umowy pozwane Towarzystwo (...) dokonało umorzenia

środków zgromadzonych na rachunku przez powódkę według wyceny jednostek uczestnictwa z dnia 23 lutego 2012 r. Od zgromadzonych na rachunku powódki środków w wysokości 22.447,45 zł pozwana pobrała opłatę likwidacyjną w kwocie 15.695,01 zł, stanowiącą 70% wartości zgromadzonych przez powódkę środków, a także opłatę za wykup w kwocie 244,47 zł. W rezultacie pobrania tejże opłaty pozwane Towarzystwo (...) wypłaciło powódce jedynie sumę 6.527,97 zł ze zgromadzonych przez nią na rachunku umowy środków pieniężnych.

(okoliczności niesporne; dowód: pismo pozwanego z dnia 21 kwietnia 2015. – k. 24)

Pismem datowanym na dzień 30 kwietnia 2015 r. powódka J. B. działająca za pośrednictwem pełnomocnika wezwała pozwane Towarzystwo (...) do zwrotu pobranej sumy 15.695,01 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia jej pobrania, zakreślając jednocześnie pozwanemu termin 7 dni na spełnienie świadczenia. Wezwanie to zostało doręczone pozwanemu w dniu 04 maja 2015 r. Do dnia zamknięcia rozprawy pozwane Towarzystwo (...) nie zwróciło powódce pobranej tytułem opłaty likwidacyjnej sumy.

(okoliczności niesporne; dowód: wezwanie do zapłaty – k. 25, dowód jego doręczenia pozwanemu – k. 26)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wymienionych powyżej dokumentów i kserokopii dokumentów złożonych do akt sprawy przez strony postępowania. W ocenie Sądu dowody te, w zakresie, w jakim stanowiły podstawę poczynionych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych, tworzą zasadniczo spójny i niebudzący wątpliwości w świetle wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a przez to zasługujący na wiarę, materiał dowodowy. Stwierdzić należy, że żadna ze stron co do zasady nie poddawała w wątpliwość ich wiarygodności i mocy dowodowej, a również i Sąd nie dopatrywał się w nich niczego, co uzasadniałoby powzięcie wątpliwości w tym zakresie z urzędu. Należy dodać, że okoliczności bezsporne w ogóle nie wymagały wykazywania ich prawdziwości za pomocą dowodów zgodnie z treścią art. 229 - 230 k.p.c. albowiem zostały przez strony wprost przyznane, bądź też nie zostały zaprzeczone, co zostało przez Sąd ocenione na zasadzie przywołanych przepisów.

Sąd zważył, co następuje:

W pierwszym rzędzie wskazać należy, że okoliczności faktyczne związane z kształtowaniem się stosunku umownego pomiędzy powódką a stroną pozwaną w rozpoznawanej sprawie były de facto bezsporne. Nie budziły także wątpliwości okoliczności związane z wygaśnięciem przedmiotowej umowy. Powódka nie kwestionowała wartości środków zgromadzonych na rachunku rozliczeniowym umowy, stanowiącym podstawę ustalenia przez pozwanego opłaty likwidacyjnej, strona pozwana nie kwestionowała z kolei, że sumę w wysokości dochodzonej pozwem pobrała ze środków zgromadzonych przez powódkę. Przedmiotowy spór dotyczył przede wszystkim zasadności ustalenia i pobrania przez stronę pozwaną opłaty likwidacyjnej w związku z wygaśnięciem łączącej strony umowy ubezpieczenia na życie, spór stron ogniskował się także wokół kwalifikacji postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia uprawniających stronę pozwaną do naliczania opłaty likwidacyjnej - jako niedozwolonych postanowień umownych.

Mając na względzie materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie oraz poczynione na jego podstawie ustalenia faktyczne Sąd doszedł do przekonania, że powódka zasadnie domagała się od strony pozwanej zwrotu kwoty nienależnie pobranej tytułem opłaty likwidacyjnej w związku z wygaśnięciem łączącej strony umowy ubezpieczenia na życie wraz z ustawowymi odsetkami od tej sumy – jednakże nie od daty wskazanej w pozwie, tj. 23 lutego 2012 r., ale od dnia 12 maja 2015 r.

Podstawę prawną wywiedzionego roszczenia stanowiła dyspozycja art. 410 k.c. w zw. z art. 405 k.c. Na podstawie poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych należało bowiem uznać świadczenie pobrane przez stronę pozwaną od powódki za tzw. świadczenie nienależne, czego konsekwencją było powstanie zobowiązania po stronie pozwanego do jego zwrotu. Zgodnie z treścią art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Natomiast zgodnie z przepisem art. 410 k.c. przepis ten stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego. Definicję świadczenia nienależnego ustawodawca zawarł w treści § 2 przywołanego przepisu, zgodnie z którym świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo

jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

Umowa ubezpieczenia na życie jest umową nazwaną, do której zastosowanie mają przepisy znajdujące się w szczególności w tytule XXVII, dziale I i III Kodeksu cywilnego oraz przepisy zawarte w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (j.t. Dz. U. z 2010 r., nr 11, poz. 66). Umowa ubezpieczenia na życie ma charakter umowy dwustronnie zobowiązującej i odpłatnej – po obu stronach powstają określone prawa oraz obowiązki. Stronami analizowanej umowy są ubezpieczyciel i ubezpieczający. Zgodnie z treścią art. 805 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Z kolei umowa zawarta przez strony niniejszego postępowania ma charakter umowy mieszanej z elementami klasycznego modelu umowy ubezpieczenia na życie i postanowieniami charakterystycznymi dla umów, których celem jest inwestowanie kapitału. Ubezpieczycielem może być zarówno krajowy jak i zagraniczny zakład ubezpieczeń, spełniający wymogi określone ustawą o działalności ubezpieczeniowej. Przewidziana umową ochrona ubezpieczeniowa ma jednak, z uwagi na sumę ubezpieczenia, charakter symboliczny, tak więc dominuje w niej aspekt kapitałowy uzasadniający pogląd, że cel umowy zakłada istnienie długotrwałego stabilnego stosunku prawnego łączącego strony w celu zgromadzenia jak najwyższego kapitału i wygenerowania możliwie najlepszego efektu ekonomicznego dla ubezpieczającego, co zapewnia także ubezpieczycielowi określone korzyści. Stwierdzić zatem należy, że ubezpieczyciel pozostaje zainteresowany jak najdłuższym uiszczaniem przez ubezpieczającego składek w celu ich dalszego inwestowania. Treść umowy ubezpieczenia na życie tj. prawa i obowiązki ubezpieczyciela oraz ubezpieczającego szczegółowo określają ogólne warunki ubezpieczenia – swoisty wzorzec umowny ustalony przez ubezpieczyciela. Masowy i adhezyjny charakter umów ubezpieczenia wymaga, aby przy ich zawieraniu posługiwać się wzorcami umów. Dlatego też ubezpieczyciel zobowiązany jest jeszcze przed zawarciem umowy ubezpieczenia na życie doręczyć konsumentowi tj. ubezpieczającemu dany wzorzec umowny, w szczególności ogólne warunki ubezpieczenia, aby były one wiążące dla drugiej strony (art. 384 § 1 k.c.). Minimalną treść ogólnych warunków ubezpieczenia określa szczegółowo ustawa o działalności ubezpieczeniowej.

Stosownie zaś do treści art. 385 (1) § 1 k.c., postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). W myśl art. 385 (2) k.c., oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść. Klauzulę generalną zawartą w art. 385 (1) k.c. uzupełnia przykładowa lista niedozwolonych postanowień umownych zamieszczona w art. 385 (3) k.c. Obejmuje ona najczęściej spotykane w praktyce klauzule, które uznawane są za sprzeczne z dobrymi obyczajami i zarazem rażąco naruszające interesy konsumenta. Ich wspólną cechą jest nierównomierne rozłożenie praw, obowiązków i ryzyka między stronami, prowadzące do zachwiania równowagi kontraktowej. Chodzi tu o takie klauzule, które jedną ze stron (konsumenta) z góry, w oderwaniu od konkretnych okoliczności, stawiają w gorszym (trudniejszym) położeniu.

Bezspornie umowa będąca przedmiotem niniejszego postępowania została zawarta pomiędzy stroną pozwaną jako przedsiębiorcą a powódką jako konsumentem. Jej postanowienia nie zostały uzgodnione z powódką indywidualnie – okoliczności przeciwnej pozwany nie udowodnił pomimo, że to na nim w tym zakresie spoczywał ciężar dowodu. Trzeba przy tym zastrzec, że z pewnością nie można potraktować udzielenia powódcie informacji na temat umowy i przedstawienia jej kompletu dokumentów za takie indywidualne uzgodnienia zapisów kontraktu. Ponadto opłata likwidacyjna nie należała do głównych świadczeń stron – za które należy uznać elementy konstrukcyjne umowy - tzw. essentialia negotii, a nadto postanowienia OWU oraz umowy ubezpieczenia odnoszące się do opłaty likwidacyjnej ukształtowały prawa i obowiązki powódki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jej interesy.

Jeśli chodzi o ostatnią wymienioną przesłankę uznania klauzuli umownej za niedozwoloną, to w doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się, iż istotą dobrego obyczaju jest szeroko rozumiany szacunek do drugiego człowieka, sprzeczne z dobrymi obyczajami będą więc takie działania, które zmierzają do niedoinformowania, dezinformacji, wykorzystania naiwności lub niewiedzy klienta. Z kolei termin „interesy” konsumenta proponuje się rozumieć szeroko,

nie tylko jako interes ekonomiczny (na co wskazuje dodatkowo forma liczby mnogiej), ale również przy uwzględnieniu aspektu zdrowia konsumenta i jego bliskich oraz dyskomfortu konsumenta, spowodowanego takimi czynnikami, jak strata czasu, dezorganizacja życia, niewygodna, nierzetelne traktowanie, przykrości, naruszenie prywatności, doznanie zawodu itd.

Zdaniem Sądu zapisy umowy stron dotyczące procentowego ustalenia opłaty likwidacyjnej ukształtowały prawa i obowiązki powódki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jej interesy, i stanowią klauzulę niedozwoloną. W pierwszej kolejności należy bowiem wskazać, że pobrana od powódki opłata likwidacyjna była rażąco wygórowana bez uzasadnienia dla pobrania 70 % zgromadzonej przez nią na indywidualnym rachunku umowy sumy, co doprowadziło do bezpodstawnego zubożenia konsumenta – powódki na rzecz przedsiębiorcy – pozwanego naruszając równowagę kontraktową. Wysokość tak – w sposób procentowy - ustalonych opłat związanych z likwidacją polisy nie wyrażała istoty tejsze opłaty i jej roli jako swoistego odstępnego czy też odszkodowania za wcześniejsze niż uzgodnione rozwiązanie umowy. Dodatkowo procentowe określenie opłaty likwidacyjnej nie pozostawało w związku przyczynowym z kosztami i ryzykiem strony pozwanej prowadzącej działalność gospodarczą, wynikającymi z zakończenia stosunku umownego. Co więcej, pobranie opłaty likwidacyjnej w wysokości procentowej (zależnie od czasu związania stron umową) zostało przewidziane w sytuacji skorzystania przez konsumenta z przysługującego mu uprawnienia przewidzianego w umowie (§ 25 ust. 1) w postaci wypowiedzenia kontraktu lub też wystąpienia z wnioskiem o całkowitą wypłatę zgromadzonych środków, co prowadziło do wygaśnięcia umowy. Takie uprawnienie do wcześniejszego zakończenia umowy ubezpieczenia przewiduje również treść art. 830 § 1 k.c. oraz art. 812 § 4 k.c., tj. przepisów o charakterze iuris cogentis. Nie można więc czynić powódce zarzutu, że z tego uprawnienia skorzystała, i obciążać ją opłatą likwidacyjną oderwaną od rzeczywistych kosztów poniesionych przez pozwane Towarzystwo (...) w związku z wcześniejszym niż umówiony zakończeniem stosunku prawnego, która to opłata de facto czyni iluzorycznym skorzystanie z uprawnienia przewidzianego w ustawie. Dodatkowo trzeba zauważyć, że powódka nie miała zasadniczo możliwości uniknięcia tejsze opłaty czy też skutecznego uchylenia się od obowiązku jej uiszczenia, albowiem strona pozwana opłatę tą pobrała w drodze jej potrącenia z kwot przysługujących powódce wskutek zlecenia przez nią całkowitej wypłaty środków zgromadzonych na rachunku ubezpieczeniowym. Nie ma więc wątpliwości, że ukształtowanie opłaty likwidacyjnej w sposób procentowy i pobranie od powódki tejsze opłaty w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy było sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jej interesy. Tak więc zapisy OWU i polisy dotyczące ryczałtowego ustalenia wysokości opłaty likwidacyjnej stanowią klauzulę niedozwoloną, a w związku z tym nie wiążą powódki. Taką konstatację potwierdza fakt, że klauzule zastosowane w niniejszej sprawie przez stronę pozwaną analogiczne do innych OWU wydanych przez tę stronę, zostały uznane przez sądy za abuzywne, co zresztą sam pozwany przyznaje.

W konsekwencji przywołane postanowienia zawarte w umowie stron, ustalające opłatę likwidacyjną w procentowej wysokości, nie mogły stanowić ważnej podstawy do ustalenia i pobrania opłaty likwidacyjnej w niniejszej sprawie. Postanowienie takie jest niewiążące dla powódki jako konsumenta względem strony pozwanej – przedsiębiorcy, o czym mówi treść art. 385 (1) § 1 k.c.

Odnosząc się z kolei do argumentacji podniesionej przez pozwane Towarzystwo (...) w odpowiedzi na pozew należało stwierdzić, że nie znajduje ona uzasadnienia. Nie ma bowiem podstaw do zastosowania do łączącej strony umowy ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym dyspozycji art. 746 k.c. regulującego umowę zlecenia – skoro przedmiotowa umowa ubezpieczenia znajduje kompleksowe uregulowanie w ustawie, w dyspozycji art. 805 i nast. K.c. Jeśli chodzi o kwestię poniesionych przez stronę pozwaną kosztów, których rozliczenia domaga się od powódki, w pierwszej kolejności należy stwierdzić, że powódka w zawartej umowie nie zobowiązywała się do zwrotu na rzecz pozwanego wskazanych przez niego kosztów z tytułu wynagrodzeń pracowników, kosztów systemów informatycznych, sprzętu, czynszu, jak również kosztów wynagrodzenia pośrednika ubezpieczeniowego, itd. Nie ma więc podstaw do obciążania jej obowiązkiem zwrotu na rzecz strony pozwanej kosztów z tego tytułu po rozwiązaniu umowy. Trzeba też podkreślić, że wymienione przez stronę pozwaną koszty stanowią wydatki ponoszone na jej własną działalność gospodarczą i wyłącznie w interesie pozwanego, a więc winny być ponoszone przez niego z własnych dochodów, nie zaś – ze środków wpłacanych przez klientów w celu inwestowania. Przede wszystkim jednak aby

skutecznie domagać się rozliczenia z powódką jakichkolwiek kosztów, pozwany winien podnieść materialnoprawny zarzut potrącenia i poniesione koszty udowodnić co do wysokości, czego jednak nie zrobił pozostając jedynie przy ich wymienieniu w treści odpowiedzi na pozew.

Mając na względzie powyższą argumentację Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki dochodzoną pozwem kwotę 15.695,01 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 maja 2015 r. do dnia zapłaty, o czym orzeczono w punkcie 1 wyroku.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia w przedmiocie odsetek stanowił przepis art. 455 k.c. w zw. z art. 481 § 1 k.c. Jeśli chodzi o to żądanie, to należy wskazać, że zobowiązanie do zwrotu nienależnego świadczenia ma charakter bezterminowy. Zatem termin spełnienia takiego świadczenia musi być wyznaczony zgodnie z art. 455 k.c., a więc niezwłocznie po wezwaniu do jego spełnienia skierowanym przez wierzyciela do dłużnika (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2003 r., sygn. I CKN 316/01 i z dnia 03 lutego 2006 r., sygn. I CSK 17/05). Powódka wezwała stronę pozwaną do zwrotu nienależnie pobranej tytułem opłaty likwidacyjnej kwoty pismem z dnia 30 kwietnia 2015 r. doręczonym pozwanemu w dniu 04 maja 2015 r., zakreślając mu 7 - dniowy termin na spełnienie żądanego świadczenia. A więc strona pozwana znajdowała się w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia od dnia następującego po dacie upływu określonego terminu tj. od 12 maja 2015 r. W konsekwencji żądanie powódki zasądzenia odsetek ustawowych od dnia 23 lutego 2012 r. podlegało oddaleniu, o czym Sąd rozstrzygnął w pkt. 2 wydanego orzeczenia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik, przewidzianą w treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę jest obowiązana zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. W związku z tym Sąd zasądził od pozwanego jako strony nieomal w całości przegrywającej niniejszy proces na rzecz powódki zwrot poniesionych przez nią kosztów procesu, na które złożyła się kwota 785 zł uiszczona tytułem opłaty od pozwu, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 2.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w wysokości jednokrotności stawki minimalnej ustalonej na podstawie § 6 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...).